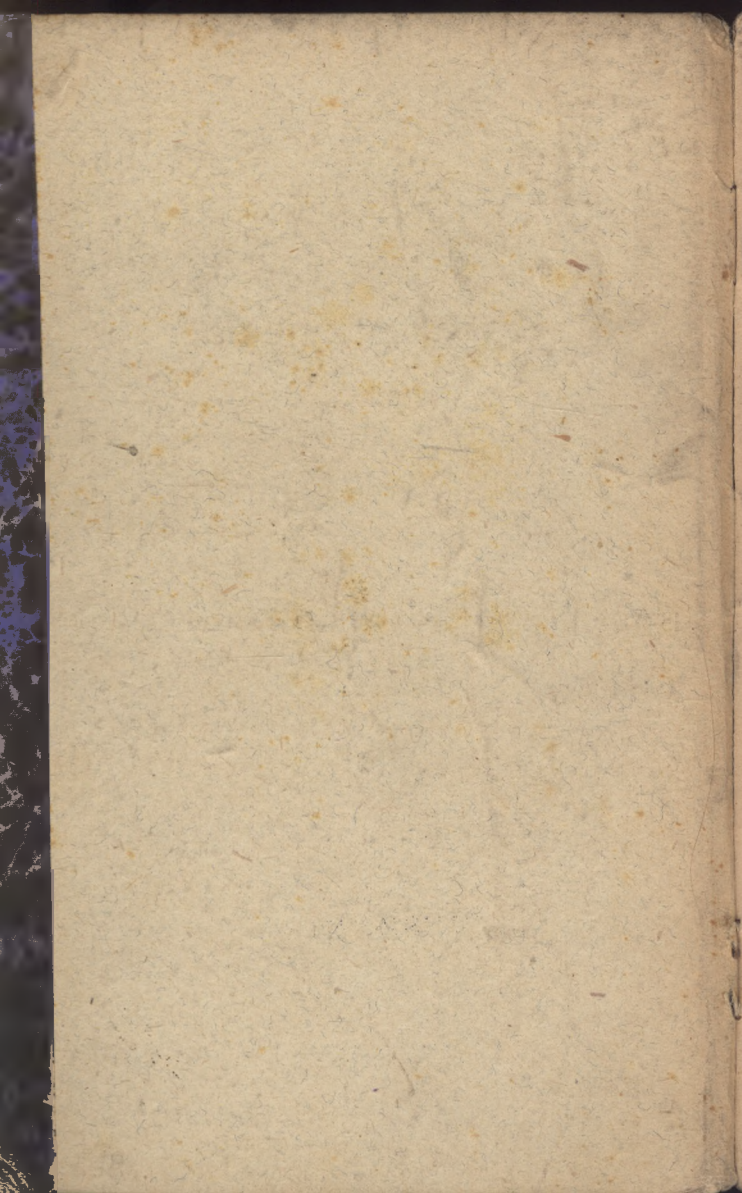

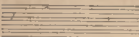
W. P.

Jerzy Nawrocki

WŁASNOSĆ MUZEUM
TOW. LUDOZNAWCZEGO
W CIESZYNIE.

1828

L.

Karta przyjęcia.

W. P. Jerzy Stawań

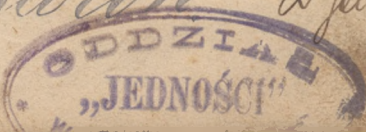
Kotlarz w Ustroniu

przyjęty został za członka „**Jedności**“ do od-
działu *ciężkiego*

W *Cieszyńcu*, dnia *26/II* 1898.

**ZARZĄD GŁÓWNY
JEDNOŚCI
W CIESZYNIE**

Jan Baran *Prez.*

ODDZIAŁ
„JEDNOŚCI”
CIESZYŃCU

Z dniem przeniesiony
został członek p.
z oddziału
do oddziału

Z dniem przeniesiony
został członek p.
z oddziału
do oddziału

Z dniem przeniesiony
został członek p.
z oddziału
do oddziału

Statut „JEDNOŚCI“

W

Cieszynie.

Nakładem „Jedności“ w Cieszynie.
Drukiem Gustawa Axtmanna we Frysztacie.
1898.

329.71 "18"SL

C034125 I

Statut

„J E D N O Ś C I“.

§ 1. Towarzystwo nosi nazwę: „Jedność“ a siedzibą jego jest miasto Cieszyn.

§ 2. Celem „Jedności“ jest krzewienie i popieranie oświaty ludowej i wszechstronnego ekonomicznego, społecznego, narodowego i moralnego rozwoju wśród ludności polskiej na Śląsku z wyjątkiem dążeń politycznych.

§ 3. Środki do osiągnięcia powyższego celu są następujące:

- a) Urządzanie odczytów i wykładów o naukowych przemysłowych, społecznych i narodowych sprawach;
- b) wydawanie, popieranie i rozszerzanie dzieł, broszur i czasopism własnego lub obcego nakładu;
- c) układanie i ogłaszanie petycyj, uchwał, adresów i innych tego rodzaju pism;
- d) popieranie istniejących a zakładanie nowych wypożyczalni książek, czytelni, księgozbiorów, odbywanie kursów dla nieumiejących czytać i pisać, tworzenie wszelkich zakładów dążących do podniesienia oświaty i moralności;

- e) urządzenie zgromadzeń ludowych i wieców, pogadanek naukowych, zabaw towarzyskich, przedstawień teatralnych, wystaw, wycieczek i schadzek w różnych miejscowościach Śląska;
- f) zaprowadzanie i pielęgnowanie wszelkich gałęzi zarobkowych;
- g) zakładanie przedsiębiorstw wszelkiego rodzaju spółek spożywczych lub innych towarzystw gospodarczych lub zarobkowych.
- h) udzielanie członkom rady prawnej;
- i) pośredniczenie w poszukiwaniu posad i prac;
- j) zakładanie sklepów i warsztatów dla polskich przemysłowców lub rękodzielników;
- k) sprowadzanie względnie zakupno martwego lub żywego inwentarza, potrzebnego dla rolnictwa;
- l) zakupywanie nieruchomości i wydzierżawianie lub też sprzedawanie takowych za cenę przystępną w ręce polskich obywateli lub też ludziom polskiej ludności przychylnym;
- m) sprowadzanie narzędzi lub maszyn celem oddawania lub wypożyczania takowych rolnikom lub rzemieślnikom;
- n) udzielanie zapomogi pieniężnej zubożałym lub też do pracy niezdolnym rolnikom, rzemieślnikom i ich pomocnikom, nauczycielom, robotnikom, niższym urzędnikom, kupcom i służącym polskiej narodowości;
- o) łagodzenie sporów między członkami „Jedności” celem uniknięcia skarg sądowych.

§ 4. Fundusze „Jedności“ składają się:

- a) z wkładek członków,
- b) z darów i zapisów,
- c) ze składek przez władzę dozwolonych,
- d) z wszelkich innych dochodów osiągniętych przez „Jedność“.

§ 5. Członkiem „Jedności“ może być osoba (bez różnicy płci i wieku) zgadzająca się na cele „Jedności“. Zgłaszający się na członka winien to oznajmić Zarządowi głównemu albo też jednemu z oddziałów. Przyjęcie członka uchwała zatem Wydział oddziału względnie Zarząd główny, który nowo przyjętego członka przyłącza do Cieszyńskiego oddziału, skoro tenże wyraźnie się nie oświadczył, że chce należeć do innego oddziału. Wydział oddziału może przyjmować członków tylko do swojego oddziału.

Przeciw odmowie przyjęcia, która następuje bez podania powodów, odwołania nie ma.

§ 6. Każdy członek oznacza sam wysokość wkładki do której płacenia się zobowiązuje; najmniejsza jednak wkładka wynosi 50 ct. rocznie, którą zobowiązany jest każdy członek uiszczać w tym oddziale, do którego należy. Członkowie zarządu głównego płacą wkładki skarbnikowi przy zarządzie głównym.

§ 7. Każdy członek ma prawo brać udział w walnych zgromadzeniach tego oddziału, do którego należy z głosem stanowczym, stawiać wnioski,

brać udział w rozprawach i w urządzanych przez „Jedność“ zgromadzeniach lub wiecach, żądać w razie potrzeby rady lub pomocy materyjalnej.

§ 8. Obowiązkiem każdego członka jest popierać cele „Jedności“ i stosować się do uchwał głównego Zarządu, Wydziału i zgromadzeń. Członkowie, którzy nie stosują się do powyższych uchwał, lub którzy pracują na szkodę „Jedności“, mogą być przez Zarząd główny wykluczeni. Członek wykluczony ma jednak prawo odwołania się przez jednego z delegatów do głównego walnego zebrania, które większością głosów może uchwalić ponowne przyjęcie wykluczonego członka.

§ 9. Wystąpić z „Jedności“ można każdego czasu, powinno się jednak wydział dotyczącego oddziału pisemnie o tem zawiadomić i zapłacić wkładkę za ten kwartał, z którym wystąpienie nastąpiło.

§ 10. Wydział oddziału ma prawo wykluczyć członka, który pomimo upomnienia za cały rok z wkładką zalega. Członek wykluczony ma prawo odwołania się, jak w § 8.

§ 11. Władzami „Jedności“ są:

A.

- 1) Zarząd główny.
- 2) Rada nadzorcza.
- 3) Walne zebranie.
- 4) Wiec.

B.

Oprócz władz powyższych istnieją dla poszczególnych oddziałów następujące władze:

- 1) Wydział oddziału.
- 2) Walne zebranie oddziału.

§ 12. Towarzystwo „Jedność“ składa się tylko z oddziałów.

§ 13. Oddział może być założony wtenczas, skoro tego w pewnej miejscowości przynajmniej 10 członków zażąda, lub takąż ilość się za członków zgłosi.

§ 14. W jednej i tej samej miejscowości może istnieć w razie potrzeby więcej oddziałów, które dla rozróżnienia nosić będą dodatek „drugi“, „trzeci“ i t. d.

§ 15. Każdy członek musi należeć do jednego z oddziałów i zastosować się do przepisów § 5.

§ 16. Walne zebranie oddziału wybiera na każdych 10 członków jednego członka do wydziału.

Za wskazówkę służy ta liczba członków, jaka z dniem uchwały zwołania walnego zebrania a względnie z dniem założenia oddziału istnieje.

§ 17. Walne zebranie oddziału nie może wybierać więcej jak 15 a nie mniej jak 2 członków do wydziału a zatem oddziały, nie posiadające 20 członków, wybierać muszą 2 członków wydziałowych.

§ 18. Wydział kieruje sprawami oddziału „Jedności“ i jest zarazem pośrednikiem między człon-

kami oddziału a Zarządem głównym. Wydział wybiera się na jeden rok. Estępujący z Wydziału mogą być ponownie wybrani.

§ 19. Wydział wybiera ze swego grona przewodniczącego i sekretarza a w razie potrzeby także skarbnika, bibliotekarza i gospodarza i zgromadza się przynajmniej raz w miesiącu.

§ 20. Jeżeli wydział oddziału składa się tylko z 2 członków, wtenczas walne zebranie wybiera wprost jednego za przewodniczącego a drugiego za sekretarza.

§ 21. Przewodniczący wydziału zastępuje oddział na zewnątrz a wszelkie dokumenta podpisane być muszą przez przewodniczącego i sekretarza.

§ 22. Co rok odbywać się musi walne zebranie oddziału w celu wysłuchania sprawozdania wydziału, udzielenia mu absolutorium za przedstawione rachunki i odnowienia wydziału, tudzież załatwienia innych bieżących spraw oddziału.

§ 23. Oprócz zwyczajnych, zwołane być mogą w razie potrzeby nadzwyczajne walne zebrania, które wydział zwołać musi, jeżeli tego $\frac{1}{5}$ część członków dotyczącego oddziału zażąda.

W razie potrzeby zwołać może Zarząd główny nadzwyczajne walne zebranie oddziału, na którem przewodniczy jeden z członków głównego Zarządu.

§ 24. Do ważności uchwał walnego zebrania oddziału potrzebną jest obecność przynajmniej $\frac{1}{4}$

części członków dotyczącego oddziału a gdyby się takowa nie zebrała, należy zwołać ponowne walne zebranie, które bez względu na ilość członków jest prawomocne.

Obradami walnych zebrań oddziału kieruje przewodniczący wydziału a w razie nieobecności, członek z pośród obecnych wybrany z wyjątkiem przewidzianym w ustępie § 23.

§ 25. Ogólne kierownictwo i nadzór nad towarzystwem i oddziałami przysługuje zarządowi głównemu w Cieszynie, składającemu się z 6 członków a wybieranemu przez walne zebranie „Jedności“ na przeciąg 3 lat. W pierwszym i drugim roku rosztrzyga los, kto ze Zarządu występuje.

§ 26. Zarząd główny wybiera z pośród siebie przewodniczącego, jego zastępcę, sekretarza, jego zastępcę, skarbnika i gospodarza.

§ 27. Na posiedzeniach Zarządu głównego mogą być reprezentanci poszczególnych oddziałów obecni z głosem doradczym.

§ 28. Zarząd główny może tworzyć według potrzeby osobne komitety, którym powierzy nadzór lub przeprowadzenie pewnych spraw wchodzących w zakres „Jedności“ jak np. rolnictwa, przemysłu, wydawnictwa, teatru, zabawy itp.

§ 29. Dalsze prawa i obowiązki głównego zarządu są:

- a) przyjęcie lub wykluczenie członków (§ 5, § 8)
- b) zwołanie walnego zebrania lub wiecu;

- c) nadzór nad czynnościami oddziałów;
- d) przeprowadzenie uchwał walnego zgromadzenia i wiecu;
- e) załatwienie wszelkich spraw „Jedności“ o ile nie podlegają wyraźnie rozstrzygnięciu walnego zgromadzenia;
- f) prowadzenie ksiąg i zamykanie ich z końcem roku, zarządzanie majątkiem „Jedności“, lokowanie takowego w sposób korzystny;
- g) przyjmowanie urzędników lub służby towarzystwa.

§ 30. Całe towarzystwo reprezentuje na zewnątrz przewodniczący głównego Zarządu a dokumenta podpisane być muszą przez przewodniczącego lub zastępcę i sekretarza lub zastępcę.

§ 31. Raz na rok zwołuje Zarząd główny walne zgromadzenie „Jedności“, celem wysłuchania sprawozdania Zarządu głównego i Rady nadzorczej, udzielenie Zarządowi absolutorium za przedstawione rachunki, odnowienia Zarządu głównego i rady nadzorczej, tudzież załatwienie innych bieżących spraw „Jedności“.

§ 32. Prawo brania udziału we walnem zebraniu „Jedności“ przysługuje:

- 1) Członkom Zarządu głównego.
- 2) Radzie nadzorczej.
- 3) Członkom wydziałowym poszczególnych oddziałów.

§ 33. Członkowie wydziałowi biorą udział we

walnem zebraniu osobiście lub przez pełnomocników. Pełnomocnictwo udzielone być może tylko uprawnionym do brania udziału a żaden członek nie może mieć więcej jak 5 pełnomocnictw.

§ 34. Walne zgromadzenie „Jedności“ ma prawo wykluczyć członka Zarządu głównego, jeżeli tenże działa na szkodę towarzystwa lub nie wypełnia należycie swoich obowiązków i wybierze na jego miejsce innego.

§ 35. Do Zarządu głównego wybierać można także członków zwyczajnych.

§ 36. Walne zebranie „Jedności“ jest prawomocne, jeżeli na takowem jest obecnych przynajmniej 20 członków uprawnionych do głosowania; jeżeli się taka liczba nie zbierze, wtenczas zwołuje się powtórne walne zebranie, które bez względu na ilość obecnych jest prawomocne.

§ 37. Rada nadzorcza składa się z 3 członków wybranych na rok jeden przez walne zebranie „Jedności“. Rada nadzorcza zobowiązana jest kontrolować Zarząd główny przynajmniej 2 razy do roku.

§ 38. W razie potrzeby może Zarząd główny zwołać nadzwyczajne walne zebranie „Jedności“ a uczynić to musi wtenczas, jeżeli przynajmniej jedna czwarta część członków wydziałowych tego zażąda, gdyż w przeciwnym razie mogą to uczynić wydziałowi oddziałów.

§ 39. Wszelkie dochody oddziałów wpływają

do kasy głównej. Każdorazowy Zarząd główny oznacza procent dochodów, którym może rozporządzać pojedynczy oddział na własną rękę, przedstawiając co miesiąc rachunek Zarządowi głównemu. Wyższe ponad oznaczony procent wydatki, mogą być przekroczone litylko za poprzedniem porozumieniem się z Zarządem głównym.

§ 40. Wszelkie wybory są tajne.

Wybory i wszelkie uchwały zapadają większością głosów z wyjątkami podanemi w statucie.

§ 41. W razie potrzeby może Zarząd główny zwołać wiec „Jedności“, w którym mogą wszyscy członkowie towarzystwa brać udział.

§ 42. Wiec ma jedynie prawo życzenia swoje przedłożyć walnemu zebraniu, które jest najwyższą władzą „Jedności“ a może uchwalać tylko te rezolucye i żądania, które walne zgromadzenie uchwa-
liło podać na porządek dzienny wieczu.

§ 43. Walne zebranie „Jedności“ jako też wiec ogłoszony być musi przynajmniej w jednym polskim piśmie na Ślązku i przynajmniej tydzień na-
przód z podaniem porządku dziennego.

§ 44. Prawo zmiany statutu przysługuje walnemu zebraniu „Jedności“.

§ 45. Spory między członkami w stosunku do towarzystwa wynikłe rozstrzyga sąd polubowny, do którego każda strona wybiera dwóch sędziów a ci za wspólnem porozumieniem powołują piątego za rozjemcę; jeżeli się zaś na piątego nie zgodzą, mianuje go przewodniczący zarządu głównego.

§ 46. Prawo rozwiązania „Jedności“ przysługuje walnemu zebraniu. Do prawomocności uchwały potrzeba w tym wypadku $\frac{2}{3}$ głosów wszystkich obecnych na walnem zebraniu członków „Jedności“.

§ 47. W razie rozwiązania „Jedności“ czy to wskutek uchwały walnego zebrania, czy też wskutek rozporządzenia władzy, przechodzi cały majątek na rzecz Towarzystwa „Domu Narodowego“ w Cieszyźnie, jeżeli walne zebranie inaczej nie postanowi. Gdyby się do 2 lat zawiązało towarzystwo z tym samym celem wtenczas przechodzi rzeczony majątek z Towarzystwa Domu Narodowego na nowe towarzystwo.

§ 48. Niżej podpisani, jako założyciele „Jedności“ przyjmować będą tymczasem członków. Po zatwierdzeniu niniejszego statutu zwołają podpisani walne zebranie członków, które będzie walnem zebraniem oddziału Cieszyńskiego a równocześnie walnem zebraniem „Jedności“ a zatem wybierać się będzie wydział oddziału Cieszyńskiego jako też 6 członków do głównego Zarządu i 3 członków do Rady nadzorczej. Od tej chwili rozpocznie się funkcyja według statutów i dalsze przyjmowanie członków i tworzenie oddziałów, spoczywać będzie w rękach nowowybranego zarządu głównego.

Niniejszy statut zatwierdzony został przez wysoki c. k. rząd krajowy w Opawie uchwałą z dnia 22. grudnia 1897 l. 27.755.

Dr. Smith

Townsend

Worak

Baron

~~Capitaine~~ J. Robelin

Henrik Kettis Jang Gu.

Shiba

Jamure

Gopa

Wapin

Biblioteka Śląska

C034125

I

Kzg 1 2857/67 100 000